

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

א) [לעיל ב:ג.] ב) חולין ס: א) זהו סוד מסודות הקבלה ואין להביט במשמע ח"ו כי כל כבודה בת מלך פנימה. ד) [בס"א: ע"ג]. ע"ג. ה) [במדרש כ"ג, ו] [וע"ע] מוספות וזכרים כ' ד"ה לא יוכתובו].

תורה אור השלם

1. השעיר עזים אחד לחטאת ק"ז על עלת התמיד י"גשה ונסבבו: במדבר כ"ב טו

מוסף רש"י

כל השעירים. כל שעיר מוספין. בין שעיר הנגשה בחוק דיום הכפורים, בין של רגלים בין של ראש השנה. כפרתו שרה. כולן מוספים על כל בין על שאין זה ידעה בתחלה שער הנגשה בפנים לא ויש זה ידעה לבסוף. בין על שאין זה ידעה לא על שאלה לא בטוף. בין על טהור שאלה את העמאל ונפקא מינה לטמאה שארעיה בין זה זה לא, אבל שער הנגשה בפנים לא נתקן עליו שאינו מכפר עס אלו ולא אלו חולין את תלייתו כשם זה ידועה בתחלה ואין זה ידעה בסוף כדאמר בגמ' (שעיר ג.) חטא שאין מכיר בו אלא ה' הוא שער זה מכפר. ושאר השעירים למדים ממנו (במדבר כח טו). שאומר בו לה'. כדכחה רגלים מכיר ושעיר חטאת אחד ולא מכיר זה לא (חולין טו).

כפרתו שרה. ונפקא מינה לטומאה שארעיה בין זה זה לא: **למאי הלכתא איתקש.** הואיל דלאו לידעה איתקוש כדמנ"ג [ב:ג]. **אינו מכפר בשאר עבירות.** אלא בטומאת מקדש וקדשיו כדדרשין לעיל [ו:י]. **מאי טעמא דרבי יהודה.** דלמך כל האחרים מכפרין על שאין זה ידעה לא בתחלה ולא בסוף חוץ משל יוה"כ: **לחטאת לה.** בשל ראש חודש כתיב: **הביאו כפרה.** להפיק דעתה של לזנה: **א"כ.** דלכדרי"ש בן לקיס לחודיה הוא דלמא: **ונכפר נמי אשאר עבירות.** כל חטא שלא נודע דהא קרא סממא כתיב: **וזה בא בזמן קבוע.** שעיר יוה"כ דחיון: **מה זה אינו מכפר בו.** דהא איתקש לפנימי: **הא נמי כדסגא דבי רבי ישמעאל.** הואיל וזה בא בו וילף לכו אי מדרשא חדש אי מדיוס הכפורים: **מרוצה כפרתו.** של יוה"כ שהוא מכפר על כל עבירות תאמר ברגלים ופע"ג דכתיב צבו לכפר ה' אימא לא מכפרי אמדי דעון כרת: **המס**

אלא אחת בשנה: ולר' ישמעאל דאמר אין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף בר קרבן הוא שעיר הנגשה בחוץ אמאי מכפר על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף האי שעירי הרגלים ושעירי ראשי חרשים מכפרין סבר לה כר"מ דאמר ב' כל השעירים כפרתו שרה על טומאת מקדש וקדשיו אלא למאי הלכתא איתקש חיצון לפנימי מה פנימי אינו מכפר בשאר עבירות אף חיצון אינו מכפר בשאר עבירות: על שאין בה ידיעה בתחלה ולא בסוף שעירי רגלים ושעירי ראשי חרשים מכפרין דברי ר' יהודה: א"ר יהודה אמר שמואל מ"ט דר' יהודה אמר קרא 'ושעיר עזים אחד לחטאת לה' חטא שאין מכיר בו אלא ה' הוא שער זה מכפר והאי מיבעי ליה לכדר"ל דאמר ר"ל מה נשתנה שער של ר"ח שנאמר בו לה' אמר הקב"ה שער זה יהא כפרה על ד' שמיעטתי את הירח א"כ לימא קרא על ה' מאי לה' לכדאמרן ואימא כוליה להכי הוא דאתא א"כ נימא קרא חטאת ה' מאי לה' שמעת מינה תרתי ונכפר נמי אפי' בשאר עבירות תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע וזה בא בזמן קבוע מה זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו אף זה אינו מכפר אלא על טומאת מקדש וקדשיו ושעירי ראשי חרשים שעירי הרגלים מנלן וכי תימא הא נמי כדתנא דבי ר' ישמעאל איכא למיפרך אי מדרשא חדש שכן תדיר אי מדיוס הכפורים שכן מרובה כפרתו וכי תימא הא

אלא פעם אחת בשנה. אע"ג דכי מתידע ליה אחר יוה"כ מציא חטאת מ"מ כפרה זו של תלויה אינה אלא פעם אחת א"כ לא מיקרי פעמים בשנה אלא כשזמנן קבוע: ולרבי ישמעאל דלמך לא צעי ידיעה בתחלה כו' ופשיטא ליה להש"ס דלא צעי אפי' ידיעת בית רבו לפי המסקנא דמוקי (לעיל דף ה.) מתני' כרבי דלא מסתבר ליה שסבור שום תנא ידיעת בית רבו שמה ידיעה אלא רבי: **חיצון אמאי מכפר.** וליכא למימר שיתלה על שיש זה ויש זה היכא דלמדידע ליה סמוך לשקיעת החמה דהאי צר קרבן הוא אע"ג דגבי שער הפנימי אי לאו קרא דחטאים דומיא דפשעים היא דתולה מ"מ הואיל וגלי לן קרא תסת דלא מכפר אמדי דבר קרבן סברא הוא דכולהו נמי לא מכפרי והשתא אמי שפיר הא דקאמר לקמן אמילתיה דר"ש אשעירי רגלים ע"כ אין מכפרים אלא אאין זה ואין זה ולא מוקמה איש זה ויש זה ואמדידע ליה סמוך לשקיעת החמה אכל אין נראה לומר דהא דלא קאמר הכא דמכפר איש זה ויש זה ואמדידע ליה סמוך לשקיעת החמה משום דחיון איתקש לפנימי ובסמוך דקאמר אלא למאי הלכתא איתקש להדי המ"ל דליתקש להכי אלא דכלאו הכי משני שפיר דלקמן אמילתיה דר"ש גבי שעירי רגלים לא תיישב צדק: **ע"ג שאין בה ידיעה** א"א בתחלה ולא בסוף. וא"ת ולרבי ישמעאל נפיק וימא דפנימי מכפר אאין זה ואין זה ושעיר החיון איש זה ואין זה דהא אין זה ואין זה

אמי לכלל חטאת לרבי ישמעאל וי"ל דמ"מ טפי אמי לכלל חטאת יש זה ואין זה דדבר שיש זה ידיעה מעיקרו צדק יכול לומר מדבר שלא היתה לו ידיעה מעולם ולפי המסקנא דרבי ישמעאל סבר לה כר"מ דכל השעירים כפרתו שרה אמי שפיר דלא מ"ל נפיק מיפך דהא צ"ח כתיב לה' שאין מכיר בו אלא ה' וא"ת לרבי ישמעאל למאי איתקשין לכל חטאתם וי"ל כי היכי דלא נימא דנכפר כפרה גמורה: **סבר** א"ה בר"מ. לאו דוקא כר"מ דר"מ צעי ידיעה בתחלה דקתני לקמן דכולהו מכפרין על שאין זה ידעה בתחלה ויש זה ידעה בסוף ואילו לר' ישמעאל האי צר קרבן הוא: **מאי טעמא דר' יהודה.** וא"ת מאי קבעי הא ע"כ ליכא לאוקומה לכפרה דרגלים ודר"ח אלא באין זה ואין זה דליש זה ידיעה בתחלה או בסוף פנימי וחיון מכפרין וי"ל דצעי מאי טעמא דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו אימא בשאר עבירות אי משום בנין אכ דתני דבי ר' ישמעאל הא איכא למיפרך כדפרין בסמוך מה ליוה"כ שכן מרוצה כפרתו ומשני לחטאת לה' חטאת שאין מכיר אלא ה' וכיון דמכפר אאין זה ואין זה לא שייך למיפרך מה ליוה"כ כו' דגילוי מילתא בעלמא הוא דחטאת דקרא היינו טומאת מקדש וקדשיו כדאמר בסמוך: **שעיר** זה יהא כפרה ע"ל. פירש צערוך שער זה כפרה לישראל ועלי לקבוע זמן כפרה זו וקבעתי ב"ח להפיק דעתה של ירח: **הוא"ל** וזה בא בזמן קבוע. פ"ה שער חיון וכן ג"ל דאי מפנימי גמר בסמוך דפרין מה ליוה"כ שכן מרוצה כפרתו ה"ל למיפרך שכן נכנס דמה לפני ולפנים ועוד דחילף מפנימי לייך משעיר המשתלח דמכפר אשאר עבירות אע"ג דשעיר המשתלח אין קרבן פנימי נמי לאו קרבן גמור הוא דנשרף חוץ למחנה ואית לן למילף טפי משעיר המשתלח דהוי חוץ מחוץ אכל השתא דגמר מחיון ניהא טפי דדמו אהדדי טפי משעיר המשתלח ופישא נמי דאיתקש לעיל הויקשא דחיון מכפר מפנימי דאין ללמוד מפנימי מה ליוה"כ שכן מרוצה כפרתו דהשתא אכל מילתא גמורה ופישא מהכא דדבר הלמד בהיקש חוץ ומלמד צננין אכ דחיון גופיה לא ידעינן דמכפר אטומאת מקדש וקדשיו אלא משום דהוקש לפנימי וציעא היא צפ' אחיהו מקומן (נחמ"ד דף ג.) וי"ל דהאי לא חשיב צננין אכ אלא גילוי מילתא בעלמא כדמוכח בסמוך והשתא נמי א"ש דקאמר ואיתקוש שעירי רגלים לשל ר"ח אע"ג דשל ר"ח לא ידעינן אלא צננין אכ דחיון וחיון מהיקשא דפנים וצוקנטרס פירש בסמוך דדבר הלמד צננין אכ חוץ ומלמד בהיקש וילפינן שעירי רגלים מר"ח אע"ג דר"ח לא ידעינן אלא צננין אכ מיוה"כ וא"ל לומר כך דהא ציעא היא צפ"ק אחיהו מקומן (שם דף ג.) אי דבר הלמד צננין אכ חוץ ומלמד בהיקש אי לא ועוד דהכא גרע מדבר הלמד בהיקש דאין חוץ ומלמד בהיקש כדפ"ה גופיה בסמוך דהכא שעירי ראשי חרשים גמרינן משעיר החיון דגמר בהיקש מפנימי: **אף** זה אינו מכפר בו. ואין להקשות וינלף מהאי צננין אכ דליכפר נמי ר"ח אכפרה דחיון דהא איתקש חיון לפנימי שלא תהא כפרתו פעמים בשנה ועוד דלענין זה איכא למיפרך מה ליוה"כ שכן מרוצה כפרתו דהשתא ליכא למימר גילוי מילתא הוא דקרא דר"ח לא משמע אלא אאין זה ואין זה: **שעירי רגלים מנ"ל.** הכא אין לפרש מנין דלא מכפרי נמי אשאר עבירות כדצעי לעיל אדר"ח דא"כ מאי פריך בסמוך שכן תדיר שכן מרוצה כפרתו אדרבה כ"ש דנילף מהתם דאע"ג דחמירי לא מכפרי נמי אשאר עבירות אלא יש לפרש מנלן דמכפרי אטומאת מקדש וקדשיו דאיכא כרת אימא דלא מכפר אלא בשאר עבירות דליכא כרת כיון דאין כפרתו מפורשת ולא דמי לדרי"ח שמופרשת דחטא שאין מכיר בו משמע כל חטאים שאינם ידועים כדפירש הקונטרס בסמוך ולהכי צעי מנלן דלא מכפרי נמי אשאר עבירות ולהכי נמי חשיב לה בסמוך גילוי מילתא בעלמא: **שכן** מרובה כפרתו. פ"ה מרוצה כפרה של יום והדין עמו דאין לפרש שמכפר על טומאת מקדש וקדשיו דאית בהן כרת דהא היא גופה צעין למילף וא"ת והיכי צעי למילף מדיוה"כ והא דבר הלמד בהיקש אינו חוץ ומלמד צננין אכ ומה לריך פירכא דשכן כפרה מרוצה וי"ל דאיתקשין האי פירכא דלא ינלף מדרי"ח דאי פרכת מה לדרי"ח שכן תדיר ניהא יוה"כ יוכיח אלא השתא דכל איכא פירכא ליכא למימר תוכיח וא"ת וינלף צמה ה"ל מתרייהו וי"ל דאיכא למיפרך שכן מרוצה כפרתו ור"ח הואיל ומדידע חשיב קתת מרוצה כפרה:

אסיקנא דשני השעירים הנגשה בחוץ והנגשה בפנים אינן מכפרים בשאר עבירות. אלא בטומאת מקדש וקדשיו בלבד: מתנ"י על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף כו'. מאי טעמא דכתיב ושעיר עזים אחד לחטאת לה'. חטא שאין מכיר בו אלא ה'. שעיר דכתיב ושעיר עזים אחד כפרה לפני שמיעטתי את הירח. ואקשי' [ויכפר] שעיר ר"ח אשאר עבירות. ודחיקן תנא דבי ר' ישמעאל הואיל וזה בא בזמן קבוע ושעיר יום כפורים בא בזמן קבוע. מה שעיר יום הכפורים אין מכפר אלא בטומאת מקדש וקדשיו. אף זה כן.

6) אולי צ"ל ואמרינן טו.